

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

1.1 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Podľa geomorfológického členenia (Mazúr, Lukniš, Atlas SSR 1980) patrí záujmové územie do:

Sústava: Alpsko-himalájska

Podsústava: Karpaty

Provincia: Západné Karpaty

Subprovincia: Vonkajšie Západné Karpaty

Oblasť: Slovensko-moravské Karpaty

Celok: Považské podolie

Oddiel: Bytčianska kotlina (intravilán
Dolný Hričov)

Subprovincia: Vnútročné Západné Karpaty

Oblasť: Fatransko-tatranská

Celok: Súľovské vrchy

Oddiel: Súľovské skaly (intravilán Peklina)

Základnou morfoštruktúrou riešenej lokality je morfoštruktúrna depresia peripieninského (pribradlového) lineartu – negatívne a prechodné vrásovo-blokové a šupinové štruktúry, základným typom eróznno-denudačného reliéfu je reliéf rovín a nív (intravilán Dolný Hričov) resp. vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra a to negatívna morfoštruktúra typu priekopových prepahlín a morfoštruktúrnych depesií kotlín na styku s pozitívnou morfoštruktúrou hrastí a klinových hrastí jadrových pohorí, základným typom eróznno-denudačného reliéfu v riešenom území je reliéf kotlinových pahorkatín (intravilán Peklina).

Vlastné riešené územie na základe triedenia morfoštruktúrneho reliéfu patrí pod reliéf morfoštruktúry s pozitívnou pohybovou tendenciou typu tektonického až štruktúro-tektonického reliéfu kryhových až vrásovo-kryhových štruktúr s dominanciou radiálnych pohybov, subtypu reliéfu rytmicky zvrstvených zlomovo-vrásových štruktúr a to reliéfu diferencovaných štruktúr so stredným až silným uplatnením litológie (intravilán Dolný Hričov) resp. pod reliéf morfoštruktúry s pozitívnou pohybovou tendenciou a to do tektonického až štruktúro-tektonického reliéfu kryhových až vrásovo-kryhových štruktúr s dominanciou radiálnych pohybov reliéfu priekopových prepahlín a morfotektonických depesií na polygenetických sedimentoch slabo spevnených až sybkých štruktúr so slabým uplatnením litológie na styku s reliéfom hrastí a klenbohrastí vrásovo-kryhovej štruktúry reliéfu príkrovovo-vrásových štruktúr so slabým až stredným resp. silným uplatnením litológie (intravilán Peklina).

Z hľadiska typologického členenia reliéfu na základe triedenia morfoskulptúrneho reliéfu je hodnotené územie zaradené do akumuláčného fluvialného reliéfu typu fluvialnej roviny (niva Váhu, intravilán Dolný Hričov) resp. do akumuláčno-eróznneho prolúviálno-fluvialného reliéfu typu prolúviálno-fluvialnej pahorkatiny na styku s eróznno denudačným pedimentovým fluvialno-denudačným reliéfom pedimentovej rezanej pahorkatiny (intravilán Peklina).

1.2 GEOLOGICKÉ POMERY

1.2.1 Geologická charakteristika územia

Z geologického hľadiska popisovanú oblasť budujú útvary predkvartéru a kvartéru.

Kvartér širšieho okolia (v blízkych svahovitých terénoch) je zastúpený produktmi exogénneho zvetrávania podložných paleogénnych hornín tzn. eluviálnymi, proluviálnymi a deluviálnymi uloženinami. Na spevnených sedimentoch predkvartérneho podkladu sa vytvárajú delúviá ílovito-hlinité, na prevažne piesčitých sedimentoch delúviá piesčité a na spevnených starších horninách obsahujú častejšie úlomky hornín a zemina má charakter štrkovito-ílovitý. Kvartér nivy Váh je reprezentovaný fluviálnymi akumuláciami rieky Váh. Prevažujú nívne nánosy charakteru štrkov s prímiesou jemnozrnej zeminy, lokálne štrkov hlinitých. Prekryté sú pieskami, piesčitými hlinami a piesčitými ílmi premenlivej mocnosti.

Predkvartérny podklad - podložie kvartérnych sedimentov (riečnych náplavov) je v oblasti intravilánu obce Dolný Hričov tvorené súvrstvom *mezozoika* (flyšoidné sedimenty varínskeho úseku), ktoré je reprezentované prevažne kriedovými slieňovcami s vložkami pieskovcov. Povrchová zóna kriedového súvrstvia o mocnosti cca 2,0 - 3,0 m je silno zvetraná, v dôsledku čoho nadobúda charakter zemín.

Oblasť Pekliny je zaradená do útvarov vrchnej kriedy a paleogénu vnútorných Karpát, na jej budovaní sa podieľajú zlepenec, pieskovce, vápence, brekcie (lutén – priabón) na styku s komplexami pieskovcov a vápnitých ílovcov – flyš (luteón – oligocén).

1.2.2 Inžinierskogeologická charakteristika územia

V zmysle Inžinierskogeologických máp Slovenska (Matula, M., 1989) patrí záujmové územie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrohorských kotlín – 59 Považské kotliny (intravilán Dolný Hričov), na jeho stavbe sa podieľajú horniny mezozoika a paleogénu, ktoré sú na celom území prekryté sedimentami formácie kvartérnych pokryvných útvarov. V zmysle inžinierskogeologickej rajonizácie sa v hodnotenom území uplatňuje typ rajónu kvartérnych deluviálnych sedimentov údolných riečnych náplavov, kde prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m sú prevažne štrkovité zeminy.

Intravilán Pekliny v zmysle inžinierskogeologických máp Slovenska (Matula, M., 1989) patrí do regiónu jadrových pohorí, oblasti stredohorí – 9 Strážovská hornatina. V zmysle inžinierskogeologickej rajonizácie sa v hodnotenom území uplatňuje typ rajónu flyšoidných hornín, kde prevládajúcim typom hornín v hĺbke do 5 m je charakteristické striedanie skalných a poloskalných hornín.

1.2.3 Geodynamické javy

Geodynamické javy

V záujmovom území nie je dokumentovaný výskyt geodynamických javov, lokalita intravilánu obce Dolný Hričov sa nachádza v stabilnom území aluviálnej nivy rieky Váh, pre ktorú je charakteristický rovinatý typ územia, čo vylučuje možnosť svahových posuvov. Z hľadiska výskytu geodynamických javov je územie stabilné.

Intravilán Pekliny (riešené územie) sa nachádza v rovinnom teréne, bez výskytu geodynamických javov.

Na hodnotenej lokalite nie sú zaznamenané prejavy vodnej ani veternej erózie.

Seizmicita

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou je celé riešené územie zaradené do 7^o stupnice makroseizmickej intenzity (MSK-64). Uvedenému stupňu v území odpovedá špičkové zrýchlenie seizmického ohrozenia na skalnatom podloží $1,3 - 1,59 \text{ m.s}^{-2}$.

1.2.4 Radónové riziko

Na základe zatriedenia územia podľa radónového rizika (Atlas krajiny SR, 2002) patrí územie intravilánu Dolného Hričova do oblasti stredného stupňa radónového rizika, územie intravilánu Pekliny do oblasti nízkeho až stredného stupňa radónového rizika.

1.2.5 Ložiská nerastných surovín

V riešenom území sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín, na území obce Dolný Hričov nie je evidované žiadne výhradné ložisko nerastov ani ložisko nevyhradených nerastov. Najbližšie evidované ložisko je vyhradené ložisko štrkopieskov a pieskov Bytča – Hrabové.

1.3 KLIMATICKÉ POMERY

Z hľadiska makroklimatickej klasifikácie patrí územie intravilánu Dolný Hričov do klimatickej oblasti mierne teplej (počet letných dní do 50, maximálna teplota vzduchu 25°C , priemerná teplota vzduchu v júli nad 16°C), podoblasti vlhkej ($I_z = 60$ až 120), okrsku M5 - mierne teplého, vlhkého, s chladnou alebo studenou zimou, dolinového, s teplotou vzduchu v januári pod -3°C , priemerná teplota vzduchu v júli nad 16°C . Územie intravilánu Pekliny je zaradené do okrsku M6 - mierne teplého, vlhkého, vrchovinového, s teplotou vzduchu v júli nad 16°C).

Z hľadiska klimatickogeografických typov patrí riešené územie intravilánu Dolný Hričov do typu krajiny s kotlinovou klímou s veľkou inverziou teplôt, mierne suchou až vlhkou, subtypu mierne teplého so sumou teplôt 10°C a viac 2 400 – 2 600, teplotou v januári $-2,5$ až -5°C , teplotou v júli 17 až $18,5^{\circ}\text{C}$, amplitúdou 20 až 24°C , ročnými zrážkami 600 – 800 mm. Územie intravilánu Pekliny je zaradené do typu krajiny s horskou klímou s malou inverziou teplôt, vlhkou až veľmi vlhkou, do subtypu mierne teplého so sumou teplôt 10°C a viac 2 200 – 2 400, teplotou v januári $-3,5$ až -6°C , teplotou v júli 17 až $17,5^{\circ}\text{C}$, amplitúdou 21 až 23°C , ročnými zrážkami 650 – 850 mm.

Najbližšou klimatickou stanicou je stanica Žilina – 405 m n.m., $49^{\circ}12'$ z.š., $18^{\circ}45'$ z.d. sa merajú viaceré klimatické ukazovatele.

Klimatické pomery majú zásadný vplyv na rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší a na spád emisií.

1.3.1 Zrážky

Podľa dlhodobých sledovaní sa priemerný ročný úhrn zrážok pohybuje v rozmedzí 743 až 789 mm. Priemerný ročný počet dní so zrážkami 1 mm a viac, dôležitý hlavne v období s výskytom teplôt 0 °C je v rozmedzí 113,7 až 121,6 dňa, pričom v zimných mesiacoch je to v rozsahu 55,6 až 57,3 dňa. Najvyšší denný úhrn zrážok bol zaznamenaný na stanici Žilina, a to 75,7 mm v auguste roku 1955. Najvyšší mesačný úhrn zrážok bol 254 mm v auguste roku 1913 a najnižší 0 mm v októbri 1951.

Tab. č. 1 Vybrané zrážkové a snehové charakteristiky (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm (1981 - 2000)													
	43	33	43	50	81	98	93	83	73	50	53	53	753
Priemerný počet dní so zrážkami (1951 - 1980)													
1 mm a viac	9,5	8,1	8,9	9,3	11,8	12,3	12,6	10,7	8,5	8,5	10,2	10,2	120,6
5 mm a viac	3,0	3,1	2,5	3,7	5,0	7,0	6,2	5,8	3,8	3,4	3,9	3,3	50,7
10 mm a viac	0,9	0,1	0,6	1,6	2,1	3,8	3,5	2,9	1,8	1,3	1,3	1,1	22,0
Priemerný počet dní so snežením (1946 - 1970)													
	8,9	8,8	6,3	1,3	0,1	-	-	-	-	0,1	2,8	7,3	35,6
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou (1951/52 - 1980/81)													
1 cm a viac	25,6	20,8	9,3	0,6	0,1	-	-	-	-	0,1	3,9	16,1	76,5
5 cm a viac	22,0	17,8	7,0	0,1	-	-	-	-	-	-	2,4	10,8	60,1

Zdroj: SHMÚ

1.3.2 Teploty

Podľa dlhodobých pozorovaní SHMÚ je v posudzovanej oblasti najteplejším mesiacom júl a najchladnejším január. Vzhľadom na kotlinový charakter územia je pre danú oblasť významný pomerne značný rozkyv teplotných charakteristík. Napríklad v období rokov 1931 - 1980 absolútne maximálna teplota vzduchu dosiahla 37,9 °C a absolútne minimálna teplota poklesla na -28,8 °C.

Tab.č. 2 Vybrané teplotné charakteristiky (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v °C (1971 - 2000)													
	-2,4	-0,7	3,2	7,9	13,3	15,9	17,4	16,9	12,8	8,2	2,8	-0,9	7,9
Absolútne maximá teploty vzduchu v °C (1931 - 1980)													
	13,1	16,8	25,1	28,6	30,9	33,7	35,2	37,9	31,7	26,7	21,4	14,3	37,9
Absolútne minimá teploty vzduchu v °C (1931 - 1980)													
	-26,7	-25,5	-20,7	-7,9	-4,3	0,1	2,4	2,0	-3,4	-7,3	-22,0	-28,8	-28,8
Priemerný výskyt dní s charakteristickou teplotou v °C (1931 - 1960)													
Tropické ($t_{\max} > 30^{\circ}\text{C}$)	-	-	-	-	0,7	2,4	6,9	5,1	1,2	-	-	-	16,3
Letné ($t > 20^{\circ}\text{C}$)	-	-	-	1,2	7,2	13,8	19,8	18,3	8,7	0,7	-	-	69,7
Mrazové ($t_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$)	25,4	20,7	16,1	3,4	0,4	-	-	-	0,0	2,7	7,6	19,4	95,7
Ľadové ($t_{\max} < 0^{\circ}\text{C}$)	13,5	7,3	1,1	-	-	-	-	-	-	-	0,4	7,0	29,3

Zdroj: SHMÚ

1.3.3 Vlhkosť vzduchu, oblačnosť a slnečný svit

Vlhkosť vzduchu

Pre Žilinu a okolie je typický častý výskyt hmiel, počas ktorých sú zhoršené rozptylové podmienky (priemerne počas 80 – 90 dní). K tvorbe hmiel dochádza najčastejšie v priebehu noci a k ich rozrušovaniu zväčša v skorých dopoludňajších hodinách.

Tab. č. 3 Vybrané charakteristiky vlhkosti vzduchu, oblačnosti a slnečného svitu (klimatická stanica Žilina)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Priemerná mesačná a ročná relatívna vlhkosť vzduchu v % (1951 – 1980)													
	85	83	77	74	74	76	77	78	81	82	85	87	80
Priemerná oblačnosť v % (1931 – 1960)													
	74	73	65	63	62	63	61	59	56	66	78	79	67
Priemerný počet jasných dní (denná oblačnosť menšia ako 20 %) (1951 – 1980)													
	2,1	3,0	3,7	4,1	2,6	2,5	4,2	4,3	3,5	3,5	1,4	1,8	36,7
Priem. počet zamrač. dní (denná oblačnosť menšia ako 20 %) (1951 – 1980)													
	17,3	14,6	12,5	10,4	9,4	9,1	8,9	7,5	7,6	10,1	17,5	19,7	144,6
Priemerný úhrn slnečného svitu v hodinách (1951 – 1980)													
	44	71	120	153	184	189	198	193	146	117	47	29	1 491
Priemerný počet dní bez slnečného svitu (1931 – 1960)													
	12,7	9,4	5,5	4,4	2,5	2,2	2,1	2,1	2,7	6,7	12,2	14,5	77,0
Priemerný počet dní s hmlou pri dohľadnosti menšej ako 1 km (1951 - 1980)													
	9,3	5,9	7,4	3,0	2,7	2,8	3,2	6,0	11,9	10,7	8,1	9,2	80,2

Zdroj: SHMÚ

II.3.4. Veternosť

Údaje o prevládajúcich smeroch vetra a jeho rýchlosti možno odvodiť z dlhodobých sledovaní na stanici Žilina. Tieto údaje sú vo vzťahu k ostatnému posudzovanému územiu len informatívne, nakoľko určujúcim faktorom prevládajúcich vetrov sú orografické pomery územia.

Tab. č. 4 Vybrané charakteristiky veterných pomerov (klimatická stanica Žilina)

Priemerná častosť jednotlivých smerov vetra a bezvetria v % (1971 – 2000)													
Smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie				
	12,7	4,8	3,5	5,6	13,0	10,6	7,2	10,4	32,2				
Priemerná rýchlosť vetra v m/s za rok (1971 - 2000)													
Mesiace	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
	1,3	1,5	1,6	1,8	1,5	1,5	1,4	1,2	1,2	1,0	1,4	1,4	1,4

Zdroj: SHMÚ

Veterné pomery riešeného územia sú podmienené jednak všeobecnou cirkuláciou ovzdušia, jednak orografickými pomermi. Preto v ročnom priemere prevažujú južné a juhozápadné vetry resp. vetry severné. Najmenšie zastúpenie má východná, severovýchodná a juhovýchodná zložka prúdenia vzduchu. Priemerné ročné rýchlosti vetra sa pohybujú v rozpätí 1,0 - 1,8 m/s. Tieto údaje sú vo vzťahu k posudzovanému územiu len informatívne, nakoľko určujúcim faktorom prevládajúcich vetrov sú orografické pomery územia.

1.4 VODA

1.4.1 Povrchové vody

Vodné toky

Posudzované územie patrí do povodia stredného toku Váhu. V riešenom území sa nachádzajú dva ľavostranné prítoky Váhu – Závadský potok a Lehotský potok.

V širšom záujmovom území sa nachádzajú tri vodomerné stanice s dlhodobým sledovaním prietokových charakteristík - stanice Strečno – Váh, Kysucké Nové Mesto - Kysuca a Závodie - Rajčianka.

Tab. č. 5 Zoznam vodomerných staníc posudzovaného územia

Tok	Stanica	Hydrol. číslo	Riečny km	Plocha povodia (km ²)	Nadm. výška
Váh	Strečno	1-4-21-05-115-01	266,40	5 453,25	353,40
Kysuca	Kysucké Nové Mesto	1-4-21-06-105-01	8,00	955,09	346,09
Rajčianka	Závodie	1-4-21-06-150-01	1,55	355,20	328,33

Zdroj: SHMÚ

Tab. č. 6 Priemerné mesačné a extrémne prietoky (m³.s⁻¹)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Tok: Váh Stanica: Strečno riečny kilometer 266,4 Rok: 2008													
Qm	64,48	77,51	120,0	109,6	79,00	65,35	73,08	70,30	59,29	56,62	47,79	59,06	73,53
Qmax 2008	335,2				Qmin 2008				37,82				
Qmax 1997-2007	996,7				Qmin 1997-2007				13,09				
Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Tok: Kysuca Stanica: Kysucké Nové Mesto riečny kilometer 8,00 Rok: 2008													
Qm	15,19	16,71	23,68	11,32	6,695	5,193	15,31	6,014	3,773	3,850	5,351	17,93	10,94
Qmax 2008	209,1				Qmin 2008				1,682				
Qmax 1931-2007	850,0				Qmin 1931-2007				0,840				
Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
Tok: Rajčianka Stanica: Závodie riečny kilometer 1,55 Rok: 2008													
Qm	3,508	4,711	7,028	5,990	2,968	1,800	2,673	1,832	1,236	1,316	1,335	5,444	3,320
Qmax 2008	28,89				Qmin 2008				0,965				
Qmax 1967-2007	163,30				Qmin 1967-2007				0,555				

Zdroj: SHMÚ

Maximálne prietoky vo Váhu sú v apríli (resp. marci a máji), minimálne v októbri (resp. septembri, novembri a decembri). Režim odtoku Kysuce a Rajčianky je odlišný, maximá dosahuje v marci (resp. apríli), minimá na jeseň a v zimných mesiacoch.

Prirodzený prietokový režim Váhu je silne ovplyvnený prevádzkou sústavy vodných diel na hornom toku Váhu, priamy vplyv na rozloženie prietokov má Vodná nádrž Hričov (režim hydroelektrárne).

Podľa typu režimu odtoku patrí vlastné hodnotené územie do vrchovinno-nízinnej oblasti s typom režimu odtoku dažďovo-snehovým s akumuláciou vody v decembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, najvyššími prietokmi v marci (pričom prietok v apríli je väčší ako vo februári), najnižšími prietokmi v septembri, podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy je výrazné. Maximálne prietoky v recipientoch riešeného územia sú v marci, minimálne v letných a zimných mesiacoch. Elementárny odtok územia sa pohybuje v intervale 7,5 až 10 l.s⁻¹.km⁻².

Investičný zámer je zameraný na riešenie protipovodňovej ochrany intravilánu obce Dolný Hričov a to recipientov Lehotský potok (k.ú. Dolný Hričov) a Závadský potok (k.ú. Peklina).

Vodné plochy

V širšom riešenom okolí (cca 6,5 km) proti toku Váhu sa nachádza vodná nádrž Hričov. V k.ú. Kotešová v lokalite Važina sa nachádza štrkovisko po ťažbe štrku, na sútoku Rovnianky s Váhom rybník, pri obci Hlboké medzi Váhom a diaľnicou sa nachádza vyťažené štrkovisko s vodnou plochou. Pred zaústením Lehotského potoka do Váhu sa nachádzajú vodné plochy v systéme starého ramena Váhu.

1.4.2 Podzemné vody

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) celé riešené územie intravilánu Dolný Hričov leží v hydrogeologickom regióne Q 039 Kvarτέρ Bytčianskej kotliny, jeho hydrogeologicky najvýznamnejšiu jednotku tvoria kvarτέρne fluviálne uloženiny – štrk a piesčité štrk poriečnej nivy, prekrytý povodňovými hlinami, priepustnosť je pórová, hladina podzemnej vody väčšinou voľná, je v hydraulickej spojitosti s tokom rieky Váh. K.ú. Peklina zasahuje do hydrogeologického regiónu MP 034 Paleogén a kvarτέρ časti Žilinskej kotliny a východného okraja Súľovských vrchov a QP 029 Paleogén a mezozoikum bradlového pásma Súľovských vrchov a Podmanínskej hornatiny

V území intravilánu Dolného Hričova sa vyskytuje typ podzemnej vody dopĺňanej 70 % z riek a ich prítokov, ktorý je typický pre nivy riek. Hlavným zdrojom dopĺňania zásob podzemných vôd je rieka Váh a jej ľavostranné prítoky, v menšej miere sa na dopĺňaní zásob podzemných vôd podieľajú zrážkové vody a podzemné vody z príľahlých svahov Strážovských vrchov a Žilinskej pahorkatiny. V k.ú. Peklina sa vyskytuje typ podzemnej vody dopĺňanej najmä zo zrážok, v časti územia striedavo podzemnými vodami zo susedných pohorí a zo zrážok.

1.4.3 Minerálne a geotermálne vody

Vo vlastnom riešenom území ani v jeho okolí nie je zistený, ani evidovaný žiadny zdroj minerálnej ani geotermálnej vody, prírodný liečivý zdroj ani prírodný zdroj minerálnych stolových vôd, do územia nezasahuje ani žiadne ich ochranné pásmo.

1.4.4 Vodohospodársky chránené územia

Riešené územie nie je súčasťou žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO), severne od Hričovského kanála sa nachádza CHVO Beskydy a Javorníky, južne od Váhu CHVO Strážovské vrchy.

Vlastná hodnotená lokalita sa nenachádza ani v blízkosti žiadneho vyhláseného povodia vodárenského toku.

Z vodohospodársky významných tokov sa v riešenom území a jeho širšom okolí nachádzajú toky Váh, Hričovský kanál Hričov – Považská Bystrica, Dlhopalka a Rovnianka.

V riešenom území sa nenachádza žiadne pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja.

Vlastné územie nie je limitované žiadnym vodohospodársky chráneným územím.

1.5 PÔDA

V území celkovo prevládajú terestrické pôdy kambizemného a luvizemného typu - celkovo v pahorkatine prevažujú kambizeme pseudoglejové, na viacerých miestach luvizeme až luvizeme pseudoglejové. Na strmších svahoch a v podhorských polohách sa vyskytujú aj pôdy rendzinového typu. V údolných polohách a na nivách riek sa nachádzajú fluvizeme glejové až gleje, na nive Váhu plytké fluvizeme. Lokálne zastúpenými pôdnymi typmi sú pseudogleje. Na území obcí (zastavané plochy a záhrady) sú vyvinuté antropogénne pôdy.

Pre vlastné hodnotené územie je typickým pôdnym typom *fluvizem*. Fluvizem je pôdnym typom recentných aluviálnych nív s vysokou hladinou podzemnej vody, často s periodickými záplavami. Má ochrlický humusový horizont, pod ktorým je pôdotvorný substrát - zvrstvené nívne sedimenty rôznej zrnitosti a zastúpenia riečnych štrkov. Patrí medzi tzv. nívne pôdy (pôdy vytvorené počas sústavného vplyvu povrchovej a podzemnej vody na fluviálnych sedimentoch). Hlavné pôdne typy v riešenom území tvoria nívne pôdy karbonátové, sprievodné nívne pôdy, glejové na karbonátových nívnych sedimentoch. Ďalším typom sú pôdy hnedé oglejené, sprievodné pseudogleje, lokálne gleje na stredne ťažkých až ťažkých zvetralinách rôznych hornín. Ďalším typom sú pôdy ilimerizované oglejené sprašových hlinách.

Vo vlastnom hodnotenom území (Lehotský potok) sa nachádzajú *fluvizeme kultizemné* – sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké, z nekarbonátových aluviálnych sedimentov (niva Váhu) resp. *rendziny kambizemné a kambizeme rendzinové* – sprievodné rendziny litozemné a rendziny sutinové, zo zvetralín pevných karbonátových hornín (k.ú. Peklina).

Ďalej v území evidujeme výskyt *antropických pôd* - pôdy s výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka. Patria sem dva hlavné typy pôd:

- *kultizem* - pôdny typ na prirodzených substrátoch, ale činnosťou človeka s úplne pozmenenými vlastnosťami (prevažne kultiváciou počas poľnohospodárskeho využívania). Patria sem prevažne pôdy záhrad a ovocných sádov.
- *antrozem* - človekom vytvorená umelá pôda na nepôvodných substrátoch – navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, územia technických areálov, obytnej zástavby, komunikácií a pod.

Z hľadiska bonity sa v dotknutom riešenom území vyskytujú pôdy, ktoré sú v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zaradené do 6. skupiny resp. 7. skupiny.

Na ochranu pôdy sa uplatňuje najmä zákon NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Využíva sa na ochranu poľnohospodárskej pôdy zaradenej podľa kódu BPEJ do 1. – 4. kvalitatívnej skupiny uvedenej v prílohe č. 3 k citovanému zákonu. V zmysle uvedenej legislatívy v riešenom území nevyskytujú chránené poľnohospodárske pôdy.

1.6 BIOTA

1.6.1 Flóra a vegetácia

Fytogeografické začlenenie územia

Z hľadiska fytogeografického členenia Európy riešené územie je začlenené do:

- oblasti Holarktis;
- podoblasti Eurosibírskej;
- provincie Stredoeurópskej.

Z fytocenologického hľadiska patrí podľa Futáka (1966) riešené územie do:

- oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*);
- obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*);
- okresu Strážovské a Súľovské vrchy;
- obvodu západobeskydskej flóry (*Beschidicum occidentale*);
- okresu Západobeskytské Karpaty;
- podokresu Javorníky.

Riešené územie sa nachádza na kontakte obidvoch obvodov, charakter vegetácie viac inklinuje k obvodu predkarpatskej flóry.

Na základe fytogeograficko-vegetačného členenia vlastné riešené územie patrí do:

- zóny bukovej;
- oblasti flyšovej;
- okresu Bytčianska kotlina.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetáciou, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Je predstavovanou vegetáciou rekonštruovanou do súčasných klimatických a prírodných pomerov. Súčasná rekonštruovaná prirodzená vegetácia je predpokladanou vegetáciou, ktorá by pokrývala určité miesto bez vplyvu ľudskej činnosti počas historického obdobia (Michalko a kol. 1980, 1986).

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu riešeného územia (Maglocký, Š., Atlas krajiny SR, 2002) tvoria nasledovné spoločenstvá:

- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy) *Ulmion* vyvinuté v celom alúviu rieky Váh – patrí tu Lehotský potok v riešenom úseku;
- bukové lesy *Dentario-glandulosae- Fagetum* – územím preteká Závadský potok
- zmiešané listnato-ihličnaté lesy v severných karpatských kotlinách *Tilio-Carpinienion betuli* – preteká tu Závadský potok
- dubové a cerovo-dubové lesy *Quercetum petraeae-cerris* – územím preteká Závadský potok
- karpatské reliktné borovicové lesy *Pulsatillo slavicae-Pinion* – územím preteká Závadský potok

V súčasnosti je skladba vegetácie lužných lesov pozmenená antropickou činnosťou (úpravy a regulácia tokov, fragmentácia zvyškov porastov, zúženie línie brehových porastov len na bezprostredné okolie koryta toku a pod.).

Reálna vegetácia

Geologické podložie lokality a navrhovanou činnosťou ovplyvneného územia je tvorené aluviálnymi náplavami rieky Váh. Pôdy, ktorých genézu podmienila vysoká hladina podzemnej vody sú s rôznym stupňom oglejenia.

Rastlinstvo riešeného územia možno diferencovať podľa výškovej a expozičnej klímy ako azonálne spoločenstvo, ktoré nie je od vyššie uvedených faktorov závislé. Jeho existencia je podmienená pomerne vysokou hladinou podzemnej vody (hydraulická spojitosť s hladinou vody vo Váhu).

Súčasný vegetačný kryt hodnoteného územia je silne antropicky pozmenený. Obidve hodnotené lokality sú súčasťou intravilánu obce, dotknuté územie je v súčasnosti výrazne pozmenené oproti potenciálnej vegetácii. V dotknutom území sa nachádzajú intenzívne využívané plochy ako sídelné štruktúry, dopravná a technická infraštruktúra obce. U obidvoch hodnotených tokoch brehové porasty absentujú.

Investičný zámer sa týka protipovodňových opatrení na dvoch miestnych tokoch - Lehotský potok (k.ú. Dolný Hričov) a Závadský potok (k.ú. Peklina).

Lehotský potok

Protipovodňové opatrenia sa realizujú na úseku v rkm 0,950 – 1,182 v dĺžke 232,00 m.

Brehové porasty na celom úseku sú zdevastované, absentujúce. Na brehu sa nachádzajú iba miestne bývajúcimi obyvateľmi vysadené dreviny resp. dreviny pochádzajúce zo samonáletu napr. borovica (*Pinus* sp.), smrek (*Picea* sp.), jaseň (*Fraxinus* sp.), ruža (*Rosa* sp.) a pod. V úseku bol zaznamenaný výskyt invázneho pohánkovca japonského (*Fallopia japonica*).

Závadský potok

Protipovodňové opatrenia sa realizujú na úseku v rkm 5,813 - 5,908 v dĺžke 95,00 m.

Brehové porasty na celom úseku sú zdevastované, absentujúce. Nachádzajú sa tu iba dva malé kríčky vrby (*Salix* sp.).

1.6.2 Fauna

Zoogeografické začlenenie územia

Na základe zoogeografického členenia paleoarktu pre terestrický biocyklus fauna riešeného územia prináleží do podkarpatského úseku provincie listnatých lesov eurosibírskej podoblasti paleoarktickej oblasti. Živočíšne spoločenstvá majú charakter západokarpatskej podhorskej a horskej fauny. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy od nížinných až po horské druhy, od prvkov chladnomilných až po výrazne teplomilné druhy. Hodnotenú územie je charakterizované výskytom arboreálnych faunistických prvkov, s výrazným podielom holarktických faunistických elementov. Doplnkovú zložku, často iba s prechodným charakterom výskytu, tvoria aj niektoré druhy typické pre horskú faunu, čo je spôsobené kontaktom s podprovinciou Karpatských pohorí západokarpatského úseku.

Z hľadiska členenia pre limnický biocyklus patrí územie do hornovážskeho okresu severopontického úseku pontokaspickej provincie euromediteránnej podoblasti paleoarktickej oblasti, hydrický biocyklus je v území reprezentovaný riekou Váh a jej prítokmi.

Podľa členenia územia Slovenska na živočíšne regióny (Čepelák in Atlas SSR 1980) patrí posudzované územie do:

- provincie Karpaty;
- oblasti Západné Karpaty;
- obvodu vnútorného;
- okrsku západného.

Charakteristika biotopov a ich významnosť

V území sa uplatňujú tieto základné typy biotopov:

- sídelné štruktúra obce Dolný Hričov (Dolný Hričov, Peklina)
- trvalé trávne porasty – rôzne typy lúčnych biotopov (lúky, pasienky, nevyužívané zarastené plochy apod.)
- intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda – orná pôda
- nelesná drevinná vegetácia (brehové porasty, nelesná stromová a kríková vegetácia, a pod.)
- hydrické biotopy – rieka Váha, Lehotský potok a Závadský potok a ich prítoky

Z hľadiska ekologickej stability majú najväčší význam prirodzené, resp. prirodzenému stavu najbližšie biotopy. V okolitom území sa jedná predovšetkým o biotopy lesného typu (komplexy lesa okolitých pohorí) a na ne viazané poloprirodzené lúky, nelesná drevinná vegetácia (brehové porasty, remízky, medze, kriačiny) a ekosystém rieky Váh a jej prítoky.

Charakteristika živočíšnych spoločenstiev

Priamo v území lokalizácie investičného zámeru (Dolný Hričov - Dolný Hričov, Peklina) nebol zaznamenaný žiadny trvalý výskyt ochranný významnejších druhov živočíchov, zo zástupcov avifauny boli zaznamenané iba bežné druhy – *Passer domesticus*, *Turdus merula*, *Phoenicurus ochruros*, *Pica pica* a iné. Na lokalite je najvýznamnejší výskyt drobných zemných cicavcov - hraboš poľný (*Microtus arvalis*) a hryzec vodný (*Arvicola terrestris*). Všetko sa jedná o bežné druhy. Biodiverzita vlastného riešeného územia je nízka.

Investičným zámerom sú dotknuté dva miestne toky Lehotský potok a Závadský potok. Absencia brehových porastov (prevažná časť brehových porastov je absentujúca) nedáva predpoklad ani pre potenciálne hniezdisko avifauny najmä zástupcom Passeriformes. Obidva recipienty počas roka vykazujú malú prietočnosť, z toho dôvodu tu absentujú zástupcovia i ichtyofauny.

Významné migračné koridory živočíchov

Významným migračným koridorom živočíchov v širšom riešenom území je ekosystém rieky Váh, ktorý v rámci územného systému ekologickej stability je hodnotený ako biokoridor nadregionálneho významu. Údolie rieky Váh je významným interkontinentálnym migračným koridorom avifauny. Je jednou z dvoch európskych ťahových ciest, ktorá sa nazýva východná a vedie cez územie Slovenska údoliami riek Oravy, Váhu a Dunaja k Čiernemu moru, odtiaľ úžinami na východné pobrežie Stredozemného mora, ďalej pokračuje východným pobrežím Afriky až na juh tohto kontinentu. Tento interkontinentálny migračný koridor má nadregionálny význam a je začlenený do európskej siete ekologických koridorov (EKONET). Z hľadiska migrácií ichtyofauny radíme tok Váhu k hydrickým biokoridorom európskeho významu, ako hydrický biokoridor má v súčasnosti nadregionálny význam. Ako bariérový prvok v tomto biokoridore vystupuje vážska kaskáda. Zároveň recipient Váhu funguje ako

lína semiterestrických migrácií bioty v krajine, ako samostatný ekosystém typických rastlinných i živočíšnych spoločenstiev.

Predhorím Súľovských skál vedie terestrický nadregionálny biokoridor ekonového typu les/bezlesie.

1.6.3 Chránené vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov a biotopy

Chránené vzácne a ohrozené druhy rastlín

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z. v úprave vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (príloha č. 5 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.: Zoznam chránených rastlín, prioritných druhov rastlín a ich spoločenská hodnota), ktorou sa sa určujú chránené druhy rastlín, prioritné druhy rastlín a ich spoločenská hodnota a podľa Červeného zoznamu papraďorastov a semenných rastlín Slovenska (Feráková, Maglocký, Marhold, 2001 In: Baláž, Marhold, Urban, (eds.), 2001) neboli na hodnotených lokalitách v rámci terénnych prieskumov zaznamenané žiadne chránené druhy rastlín národného významu ani ohrozené druhy rastlín.

Chránené vzácne a ohrozené druhy živočíchov

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z. v úprave vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (príloha č. 6 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.: Zoznam chránených živočíchov a ich spoločenská hodnota, príloha č. 32 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.: Spoločenská hodnota druhov vtákov prirodzene sa vyskytujúcich na území SR) a podľa Červeného zoznamu živočíchov neboli vo vlastnom riešenom území ani v jeho naväzujúcom kontaktnom území trvalo zistené žiadne chránené, prioritné alebo ohrozené druhy živočíchov.

Výskyt chránených, prioritných alebo ohrozených druhov živočíchov je najbližšie viazaný na zachovalé biotopy viazané na ekosystém Váhu a na lesné komplexy a extenzívne lúčne porasty predhoria Súľovských skál.

Chránené vzácne a ohrozené biotopy

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z. v úprave vyhlášky č. 492/2006 Z. z., prílohy č. 1 - Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa vo vlastnom investičnom zámerom dotknutom území ani v jeho kontaktnom území nenachádzajú žiadne chránené (biotopy národného alebo európskeho významu ani prioritné biotopy), vzácne ani ohrozené biotopy.

V hodnotenom riešenom území ani v jeho kontaktnom okolí sa nenachádzajú ani žiadne genofondové lokality vymedzené RÚSES-om okr. Žilina.

1.7 CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Chránené územia

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa v širšom riešenom území nachádzajú nasledovné veľkoplošné a maloplošné chránené územia:

Tab. č. 7 Veľkoplošné chránené územia

Názov	Stupeň ochrany	Okres	Výmera (ha)
CHKO Strážovské vrchy	II.	Bytča, Žilina	30 979

Zdroj: ŠOP SR

Tab. č. 8 Maloplošné chránené územia

Názov	Plocha územia (ha)	Katastrálne územie	Príslušnosť k VCHÚ
NPR Súľovské skaly	543,23 OP – 281,77	Jabloňové, Hrabové, Súľov-Hradná, Paština Závada	CHKO Strážovské vrchy
PP Hričovská skalná ihla	0,63	Hričovské Podhradie	
Hričovské rify	0,20	Hričovské Podhradie	

Zdroj: ŠOP SR

Riešená lokalita sa nenachádza v žiadnom veľkoplošnom chránenom území, nie je ani v kontakte so žiadnym maloplošným chráneným územím resp. ich ochranným pásmom.

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v riešenom území platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny.

Natura 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia (CHVÚ);
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho

významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

V širšom riešenom území sa nachádzajú oba typy území:

Chránené vtáčie územie 28 Strážovské vrchy

Celková výmera CHVÚ je 59 586 ha. Dotknuté lokality do CHVÚ nezasahujú.

Navrhované územie európskeho významu 299 Strážovské vrchy

Celková výmera je 29 366,39 ha. Hodnotená lokalita do navrhovaného územia európskeho významu Strážovské vrchy nezasahujú.

Chránené stromy

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy vyhlásené podľa §-u 49 odst. 1) zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

1.8 PRVKY ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY

Pre posudzované územie je platný Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Žilina (Mederly, Krautschneider a kol., 1993) a jeho aktualizácia (Aktualizácia prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto, SAŽP Žilina, 2006) a Regionálny územný systém ekologickej stability Žilinského kraja (ÚPN VÚC Žilinského kraja, 1998).

Kostru RÚSES posudzovaného územia tvoria tieto prvky RÚSES:

Biocentrá

Nadregionálne ani regionálne biocentrá v posudzovanom území nie sú vymedzené, najbližšie sa nachádza regionálne biocentrum Saksová – Veľká skala a regionálne biocentrum Váh pri Kotešovej.

Biokoridory

Z biokoridorov je v širšom území vymedzený nadregionálny hydrický biokoridor rieky Váh a nadregionálny biokoridor terestrického typu - ekoton les/bezlesie Strážovských vrchov. V území sa nachádza regionálny biokoridor Závadský potok a ekoton Súľovskej hornatiny.

Genofondové lokality

Kostru regionálneho územného systému ekologickej stability dopĺňa sieť genofondových lokalít. Najbližšie k hodnotenému územiu sa nachádza genofondová lokalita Váh pri Oblazove a Váh pri Kotešovej.

2 KRAJINA A JEJ OCHRANA

2.1 ŠTRUKTÚRA A SCENÉRIA

2.1.1 Štruktúra krajiny

Súčasná krajinná štruktúra slúži ako základný podklad pre vyčlenenie súčasných existujúcich významných krajinnostabilizačných segmentov, ako i pre priestorové

vyjadrenie stresových faktorov, charakteru bariér, obmedzujúcich a ohrozujúcich ekologickú stabilitu a kvalitu územia.

Tab. č. 9 Štruktúra druhov pozemkov k.ú. Dolný Hričov (rok 2010)

Druh pozemku	Výmera (m ²)
Poľnohospodárska pôda spolu	5 702 643
z toho: Orná pôda	2 432 221
Záhrada	232 016
Ovocný sad	110 307
TTP	2 928 099
Lesný pozemok	4 262 521
Vodná plocha	110 749
Zastavaná plocha a nádvorie	1 052 155
Ostatná plocha	1 322 618
Nepoľnohospodárska pôda spolu	6 748 043
Spolu	12 450 686

Zdroj: ŠÚ SR

2.1.2 Krajinný obraz, scenéria, stabilita a ochrana

Scenéria krajiny je jedným z najvýznamnejších faktorov ovplyvňujúcich pohodu človeka. Z rekreačného hľadiska sú vyhľadávané tie javy a prvky, ktoré sa vyskytujú zriedkavo, tie ktoré reprezentujú prírodné krajinotvorné prvky, pohľady, ktoré minimálne narušujú antropicky pretvorené prostredie sídelných štruktúr a umelých neprirodzených prvkov. Z hľadiska pohľadu mestskej sídelnej štruktúry sú požiadavky tvorené inými parametrami.

Investičný zámer je svojou podstatou viazaný na recipienty Lehotský potok a Závadský potok a to na úseky, ktoré sú súčasťou intravilánu obce. Krajinný obraz riešeného územia dotvárajú sídelné štruktúry intravilánu obce (IBV, dopravné prvky dopravnej a technickej infraštruktúry obce.

Krajinná scenéria je reprezentovaná sídelnou štruktúrou obce Dolný Hričov (intravilán Dolný Hričov, intravilán Peklina). Obidve hodnotené lokality a ich kontaktné okolie predstavujú krajinu o veľmi nízkej estetickej hodnote, stabilita krajiny je silno antropicky pozmenená (krajinu typu intenzívnych sídelných plôch a antropicky degradovanej krajiny). Stupeň ekologickej stability krajiny (ktorou sa vyjadruje stabilita resp. kvalita krajiny z hľadiska ekologickej stability) vlastnej hodnotenej lokality je veľmi nízky.

3 OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA A KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

3.1 OBYVATEĽSTVO

Záujmové územie je súčasťou okresu Žilina. Investičný zámer sa nachádza v katastrálnom území obce Dolný Hričov.

K 31. 12. 2010 žilo v Dolný Hričov 1 548 obyvateľov, z toho 794 žien a 754 mužov.

Tab. č. 10 Vývoj počtu obyvateľov v obci Dolný Hričov

Obec/rok	Počet obyvateľov							
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dolný Hričov	1 493	1 496	1 514	1 506	1 528	1 534	1 532	1 548

Zdroj: ŠÚ SR

Z prehľadu vyplýva, že vývoj v obci za posledné obdobie mierne rastie. Súvisí to s mierne sa zvyšujúcim prirodzeným prírastkom a pozitívnym migračným saldóm.

Nepriaznivý demografický vývoj negatívne ovplyvňuje aj vekovú štruktúru obyvateľstva, v ktorej je vyjadrená miera perspektívnosti populácie. Výrazným poklesom podielu detskej zložky v prospech kategórie produktívneho veku dochádza v poslednom období k transformácii vekovej pyramídy z progresívneho typu na stacionárny až regresívny.

Tab. č. 11 Veková štruktúra obyvateľstva v obci Dolný Hričov (stav k 31. 12.)

Obec	0 – 14		15 – 59 M, 15 – 54 Ž		60+ M, 55+Ž		Index starnutia
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
2010	267	17,25	962	62,14	319	20,61	119,48

Zdroj: ŠÚ SR

Priemerný vek obyvateľstva v Dolnom Hričove dosahoval v roku 2010 37,45 rokov. Index starnutia dosiahol v roku 2010 hodnotu 119,48.

Tab. č. 12 Prehľad obyvateľstva v obci Dolný Hričov podľa stupňa ekonomickej aktivity (SODB 2001)

Obec	Počet EA spolu	Muži	Ženy	Podiel z býv. obyv. (%)
Dolný Hričov	752	391	361	51,7

Zdroj: ŠÚ SR

Tab. č. 13 Prehľad nezamestnanosti v obci Dolný Hričov

Obec	Počet nezamestnaných	Muži	Ženy	Miera nezamestnanosti v %
Dolný Hričov	115	71	44	15,29

Zdroj: ŠÚ SR

Z hľadiska národnostnej skladby obyvateľstva v obci Dolný Hričov dominujú občania slovenskej národnosti – 99,04 %, z ostatných národností je významnejšie zastúpená len česká národnosť (0,62 %).

Z hľadiska náboženského vyznania v regióne výrazne prevažujú obyvatelia rímskokatolíckeho vierovyznania – v obci 94,77 %, k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa prihlásilo 0,62 %, 2,61 % je bez vyznania, 1,72 % nezistené, zastúpenie ostatných vyznaní je veľmi malé.

3.2 SÍDLA

Obec Dolný Hričov sa nachádza vo východnej časti Bytčianskej kotliny. Prvá zmienka je z roku 1208 ako Rizoi a 1282 Superior Herichou. Patrila pôvodne panstvu Hričov, neskôr panstvu Bytča. Obyvatelia obce sa živili poľnohospodárstvom, chovom oviec, lesníctvom. V súčasnosti obyvatelia obce dochádzajú za prácou do Žiliny. Časť z nich je zamestnaná v miestnych výrobných prevádzkach. Obec sa vyvíjala ako typická ulicová zástavba okolo miestnej komunikácie. Obec má rozlohu 12,45 km², žije tu

1 528 obyvateľov. Obec Dolný Hričov sa skladá z dvoch katastrálnych území – k.ú. Dolný Hričov a k.ú. Peklina.

3.3 PRIEMYSEL

Priemysel a výroba nemá na území obce významné zastúpenie. Plochy sa v súčasnosti využívajú na poľnohospodársku výrobu ako produkčná základňa. V príslušnom území sa nachádza niekoľko priemyselných prevádzok, z ktorých je možné uviesť SČOV v správe SVS a.s. (v súčasnosti a slúži pre čistenie odpadových vôd mesta Žilina a jej spádového územia).

Najdôležitejšiu úlohu v samotnom území hrá spoločnosť Letisková spoločnosť Žilina, a.s., ktorá má významné postavenie v infraštruktúre regiónu a v sieti letísk SR.

V blízkosti letiska je v súčasnosti v štádiu prípravy priemyselný park CTPark Dolný Hričov, ďalej sa tu nachádzajú ďalšie potenciálne rozvojové plochy priemyslu vyčlenené platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce.

3.4 POĽNOHOSPODÁRSTVO

Na území obce Dolný Hričov tvorí poľnohospodárska pôda 45,8 % z celkovej výmery pozemkov. Prehľad štruktúry druhov poľnohospodárskych pozemkov je spracovaný v tabuľke.

Tab. č. 14 Obec Dolný Hričov - štruktúra druhov poľnohospodárskych pozemkov

Druh pozemku	Výmera (m ²)
Poľnohospodárska pôda spolu	5 702 643
z toho: Orná pôda	2 432 221
Záhrada	232 016
Ovocný sad	110 307
TTP	2 928 099
Spolu	12 450 686

Zdroj: ŠÚ SR

Poľnohospodársku výrobu zastupuje poľnohospodárske družstvo AGROFIN so sídlom v Dolnom Hričove. V riešenom území sú využívané poľnohospodárske plochy na pestovanie obilovín, zemiakov, jednoročných a viacročných krmovín a iných druhov plodín, v súčasnosti sa rastlinná výroba orientuje prevažne na pestovanie miešanky na krmivo pre hovädzí dobytok. Na hospodárskom dvore v katastri Dolného Hričova PD chová kravy na mlieko a jalovice.

3.5 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Na území obce Dolný Hričov majú lesné pozemky rozlohu 426,2521 ha, čo predstavuje 34,24 % z celkovej výmery katastra, z ktorej 227,9700 ha (53,5 %) obhospodaruje Pozemkové spoločenstvo bývalých urbárikov obce Dolný Hričov. Zvyšok lesnej pôdy 19,2813 ha sa nachádza v časti Peklina. Rozhodujúcu časť lesného porastu (90 %) tvoria ihličnaté dreviny (smrek, borovica), ostatné dreviny sú listnaté, s výraznou prevahou buku.

Vlastný investičný zámer nezasahuje do lesných pozemkov.

3.6 DOPRAVA A DOPRAVNÉ PLOCHY

Automobilová doprava

Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy v riešenom území predstavuje teleso diaľnice D1 a cesta I/18, ktoré sú cestným ťahom medzinárodného významu – európsky ťah E50.

Obec Dolný Hričov je dopravne napojená na hlavný komunikačný skelet cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty III/018261 (Dolný Hričov) a III/01885 (Peklina) na cestu I/18, ktorá je cestným ťahom medzinárodného významu – európsky ťah E50 resp. na diaľnicu D1.

Železničná doprava

Územím obce prechádza trať ŽSR Bratislava – Žilina E63 (trať č. 120), na ktorej sa uvažuje s modernizáciou na rýchlosť 120 km/hod., na území obce sa nachádza železničná stanica.

Letecká doprava

V riešenom území sa nachádza letisko Žilina – Dolný Hričov, letisko je klasifikované ako regionálne verejné letisko aj pre medzinárodnú dopravu.

Pešia doprava

Pešiemu pohybu sa doposiaľ nevenovala pozornosť. Popri hlavných komunikáciách nie sú zriadené samostatné chodníky pre peších.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava využíva jestvujúce komunikácie. V súčasnej dobe je zanedbateľná.

3.7 PRODUKTOVODY

Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie

Pitná voda

Obec Dolný Hričov je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Žilina – z vodného zdroja Lietava. Prívod je riešený z obce Ovčiarsko potrubím oc. DN 200. Celé privádzacie potrubie (t.j. od vodojemu (VDJ) Lietava do VDJ Dolný Hričov) je gravitačné. Jestvujúci VDJ Dolný Hričov má objem $2 \times 250 \text{ m}^3$ – (min. hladina VDJ je 368,3 m n.m. a max. hladina VDJ je 371,60 m n.m.). Slúži ako zásobný VDJ pre obec. V súčasnosti sa využiteľný objem vodojemu javí ako dostatočný.

Odkanalizovanie

V súčasnosti má vybudovanú súvislú stokovú sieť väčšia časť obce. Počet obyvateľov, ktorí sú napojení kanalizačnou prípojkou na stokovú sieť predstavuje cca 32 % z celkového počtu obyvateľov. Ostatní obyvatelia majú likvidáciu splaškových

odpadových vôd zabezpečenú domovou žumpou/septikom. Stoková sieť je zaústená do SČOV Horný Hričov potrubím.

Elektrická energia

Katastrálne územie obce Dolný Hričov je zásobované z vedenia VN 22 kV č. 1619 a miestnych trafostaníc. Linka je napojená na transformovňu TR 110/22 kV Hc Hričov.

Sídlný útvar Kotešová je zásobovaný elektrickou energiou priamo z linky č. 288 (Rozvodňa 110/22 kV Vodné elektrárne Trenčín závod Dolný Hričov - Rozvodňa SSE 110/22 kV Bytča) zo severnej časti územia, nepriamo z odbočky linky č. 201 z odbočky pre mesto Bytča (časť Hliník) z južnej časti územia a z 22 kV prípojky - odbočka z linky č. 288 pre sídlný útvar Veľké Rovné.

Plyn

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre obec Dolný Hričov je VTL Považský plynovod DN 300 PN 25, následná VTL prípojka DN 150 a regulačné stanice plynu RS 1 - 1200 m³/h a RS 2 - 5000 m³/h. RS 2 slúži aj na napojenie obce Horný Hričov. Z regulačnej stanice do riešeného územia sú od RS 2 vedené STL siete 100 kPa a od RS 1 NTL siete 2,1 kPa.

Obec Dolný Hričov je napojená na VTL plynovod DN 150, DN 100, PN 40 Bytča – Kotešová – Veľké Rovné.

3.8 SLUŽBY

Obec Dolný Hričov má dostatočne vybudovanú základnú občiansku vybavenosť, ktorej kapacity budú postačovať aj v prípade, že dôjde k nárastu počtu bytov a tým aj počtu obyvateľov. Napriek tomuto stavu predpokladáme, že nároky obyvateľov na služby a rozširovanie ponuky služieb budú rásť. V obci sa nachádzajú:

- školstvo (1 materská škola, 1 základná škola)
- zdravotníctvo (zdravotné stredisko – dochádzajú 1 všeobecný lekár, 1 stomatológ)
- kultúry (kultúrny dom, knižnica)
- služby maloobchodnej siete a drobných služieb (Motel Borina, ČS PHM, areál hipoterapie, drobné prevádzky)
- športu (futbalový štadión, ZŠ – telocvičňa, menšie hriská a plochy),
- areál letiska.

3.9 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

V riešenom území v zásade v súčasnosti neexistujú zariadenia pre rekreačné účely, aj keď hlavne extravilánové polohy – extravilánová krajina a priľahlé územia susediacich obcí predstavujú relatívne vysoký rekreačný potenciál. Určitý potenciál poskytujú priľahlé komplexy Súľovských vrchov so svojimi prírodnými danosťami i oblasť Hričovského hradu. Na území obce sa nachádza Motel Borina, v jeho blízkosti Jazdecký a chovný areál Dúbravy (areál hipoterapie).

3.10 KULTÚRNE A HISTORICKÉ PAMIATKY A POZORUHODNOSTI

Prvá zmienka o obci Horný Hričov pochádza z roku 1208, kde sa obec spomína ako ako Rizoi a z roku 1282 - Superior Herichou. Patrila pôvodne panstvu Hričov, neskôr panstvu Bytča.

V obci Dolný Hričov sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Michala (pôvodne gotický) z 13. až 14. storočia, v ktorého suterénnych častiach sa nachádza hrobka. Kostol je evidovaný ako národná kultúrna pamiatka pod číslom ÚZPF 1336/0.

Za zmienku stojí aj miestna fara s okolím a bývalý kaštieľ (Kultúrny dom), ktorý okrem iného slúžil aj ako mýtnica pre furmanov a obchodníkov. Kaštieľ má renesančný pôvod zo 17. storočia a je evidovaný ako národná kultúrna pamiatka pod číslom ÚZPF 1337/0.

Jadro obce má čiastočne zachovanú historickú vizáž a relatívne dobre dochovanú pôvodnú urbanistickú štruktúru obce, ktorá je súčasťou obecnej identity, dokladom stavebnohistorického vývoja a aj prvkom diverzifikácie obytného prostredia.

V obci sa nachádzajú domy významných rodákov, náhrobné kamene, významná solitérna zeleň. Za pamätihodností obce možno považovať „rodný dom P. V. Rovnianka“, lipy pri kostole a na cintoríne, niektoré hroby staršie ako 100 rokov a pod.

3.11 ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

Na území obce Dolný Hričov sú evidované archeologické lokality: sídliskové nálezy z neskorej doby kamennej (eneolit), sídliskové nálezy zo včasnej doby dejinnej resp. mladšia doba železná – latén (púchovská kultúra), sídliskové nálezy zo slovanského osídlenia (včasný stredovek), sídliskové nálezy zo stredoveku.

3.12. PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY

Vo vlastnom riešenom území nie sú evidované žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

4 SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

4.1 OVZDUŠIE

Emisie

Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v mestskej aglomerácii Žilina a Bytča a z priemyselných prevádzok v jej okolí a zdrojmi nachádzajúcimi sa na území obce Dolný Hričov a susediacich obcí. Okrem toho sa na stave kvality

ovzdušia podieľa automobilová doprava a vplyv emisií zo vzdialených zdrojov. Podiel veľkých zdrojov spolu s emisiami z automobilovej dopravy sa prejavuje hlavne na regionálnom znečistení ovzdušia.

Tab. č. 15 Množstvo emisií a merné územné emisie vybraných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov v Žilinskom okrese (2005 – 2008)

Znečisťujúca látka	Emisie (t/rok)				Merné územné emisie (t/rok.km ²)			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
TZL	1 063	963	947	966	1,30	1,18	1,16	1,19
SO ₂	1 746	1 652	1 405	1 401	2,14	2,03	1,72	1,72
NO _x	933	907	918	860	1,14	1,11	1,13	1,06
CO	4 520	3 206	4 223	3 084	5,55	2,12	5,18	3,78

Zdroj: SHMÚ

V katastrálnom území obce Dolný Hričov ObÚŽP v Žiline eviduje dva stredné zdroje znečisťovania ovzdušia: Základná škola s materskou školou (plynová kotolňa) a OMV Slovensko, s.r.o. (Čerpacia stanica PHM).

Imisie

Meranie znečistenia na území obcí Dolný Hričov sa nevykonáva. Najbližšia lokalita, kde sa monitoruje znečistenie ovzdušia, je v Žiline. Výsledky z tejto monitorovacej stanice sa na investičným zámerom dotknuté územie nedajú extrapolovať.

4.2 POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY

Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd sa v riešenom území hodnotí iba v profile Váh – Pod nádržou Hričov. Rieku Váh v sledovanom profile môžeme hodnotiť ako silne znečistený tok so zaradením do IV. triedy čistoty – t.j. silne znečistená voda.

V kontaktnom území ako zdroj znečistenia povrchových vôd vystupuje areál SČOV Horný Hričov.

Vzhľadom na skutočnosť, že obec je len čiastočne odkanalizovaná, môžeme usudzovať na možné zvýšené znečistenie povrchových vôd vplyvom úniku odpadových vôd zo žump a septikov (v neodkanalizovanej časti obce), t.j. časť obce vystupuje ako potenciálny zdroj znečistenia povrchových vôd, markantné je to najmä u hodnoteného úseku Závadského potoka.

Podzemné vody

V rámci pozorovacej siete SHMÚ na systematické sledovanie kvality podzemných vôd národného monitorovacieho programu spadá širšie záujmové územie do sledovanej oblasti „Riečne náplavy Varínky a Váhu od Varína po Hlohovec“. Priamo vo vlastnom území sa nenachádza žiaden pozorovací objekt siete SHMÚ, najbližšie k riešenej lokalite je sledovaný vrt základnej siete SHMÚ 217 990 Hrabové, vrt základnej siete SHMÚ 31 690 – Žilina a využívaný vrt 345730 Bytča – lokalita Horné pole.

Kvalita podzemných vôd riešeného územia intravilánov obce Dolný Hričov je ovplyvnená antropogénnym znečistením (osídlenie).

Vo vlastnom riešenom území sa nenachádzajú zdroje vody určené na hromadné zásobovanie.

4.3 KONTAMINÁCIA PÔD A PÔDY OHROZENÉ ERÓZIOU

Pod kontamináciou pôdy sa rozumie prekročenie najvyššej prípustnej hodnoty obsahu prvkov a zlúčenín v pôde sledovaných v ČMS Pôda.

V riešenom území sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy, a to relatívne čisté pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, A₁, teda pôdy nekontaminované.

Priamo na riešenej lokalite kontaminácia pôd nebola zisťovaná.

Pôdy ohrozené eróziou

Potenciálny (možný) odnos pôdy je predpokladaný odnos pôdy, vyjadrený v mm/rok, ku ktorému by došlo v prípade, že by skúmaná plocha nebola porastená nijakým vegetačným krytom.

Na základe regionalizácie erózie pôd na Slovensku môžeme hodnotený priestor hodnotiť ako územie s nepatrnou až žiadnou eróziou pôdy na fluviálnych rovinách, potenciálna erózia pôdy je slabá.

4.4 HORNINOVÉ PROSTREDIE

V priestore záujmovej lokality sa v súčasnosti znečistenie horninového prostredia nepredpokladá, hodnotený priestor obidvoch recipientoch je v súčasnej krajinej štruktúre zaradený ako intravilán obce, doterajšie využívanie územia nemohlo mať žiaden významný negatívny vplyv na znečistenie horninového prostredia.

4.5 SKLÁDKY

Priamo v hodnotenom priestore ani v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú žiadne skládky odpadu.

4.6 RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Posudzovaná plocha nie je z fytocenologického ani botanického hľadiska významnou, resp. hodnotnou lokalitou. Realizáciou investičného zámeru nedôjde k poškodeniu alebo zničeniu hodnotnejších ani ekologicky stabilných fytocenóz, nakoľko územie hodnotenej lokality je súčasťou intravilánu obce. Brehové porasty obidvoch hodnotených recipientov sú v priestore intravilánu obce absentujúce.

4.7 ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA A CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA PRE ČLOVEKA

Úmrtnosť na najčastejšie príčiny smrti v obci Dolný Hričov za rok 2009 je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Tab. č. 16 Úmrtnosť na najčastejšie príčiny smrti za rok 2009

Príčiny smrti	Dolný Hričov
I. kap. Infekčné a parazitárne choroby	0
II. kap. Nádory	0
III. kap. Choroby krvi a krvotv. orgánov a niekt. poruchy imunitných mechanizmov	3
IV. kap. Choroby žliaz s vnútorným vylučovaním, výživy a premeny látok	0
V. kap. Duševné poruchy a poruchy správania	0
VI. kap. Choroby nervového systému	0
VII. kap. Choroby oka a jeho adnexas	0
VIII. kap. Choroby ucha a hlávkového výbežku	0
IX. kap. Choroby obehovej sústavy	7
X. kap. Choroby dýchacej sústavy	2
XI. kap. Choroby tráviacej sústavy	2
XII. kap. Choroby kože a podkožného tkaniva	0
XIII. kap. Choroby svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva	0
XIV. kap. Choroby močovej a pohlavnej sústavy	0
XV. kap. Ťarchavosť, pôrod a popôrodie	0
XVI. kap. Doktoré choroby vznikajúce v perinatálnej perióde	0
XVII. kap. Vrodené chyby, deformácie a chromozómové anomálie	0
XVIII. kap. Subjektívne a objektívne príznaky, abnorm. klinické a laboratórne nálezy nezatriedené inde	0
XX. kap. (= XIX.) Poranenia, otravy a niektoré iné následky vonkajších príčin	0
Zomrelí spolu	14

Zdroj: ŠÚ SR

Starnutie populácie sa odráža aj v úmrtnosti podľa príčin smrti, kde jednoznačne dominujú choroby obehovej sústavy, ďalej choroby krvi a krvotvorby orgánov a niektoré poruchy imunitných mechanizmov (3 úmrtia), choroby dýchacej sústavy (2 úmrtia) a choroby tráviacej sústavy (2 úmrtia). Pri sledovaní úmrtnosti obyvateľstva v obci v závislosti od pohlavia je možné v roku 2009 pozorovať vyrovnanú úmrtnosť pohlaví a to po 7 osôb.